

Alla tiders park!

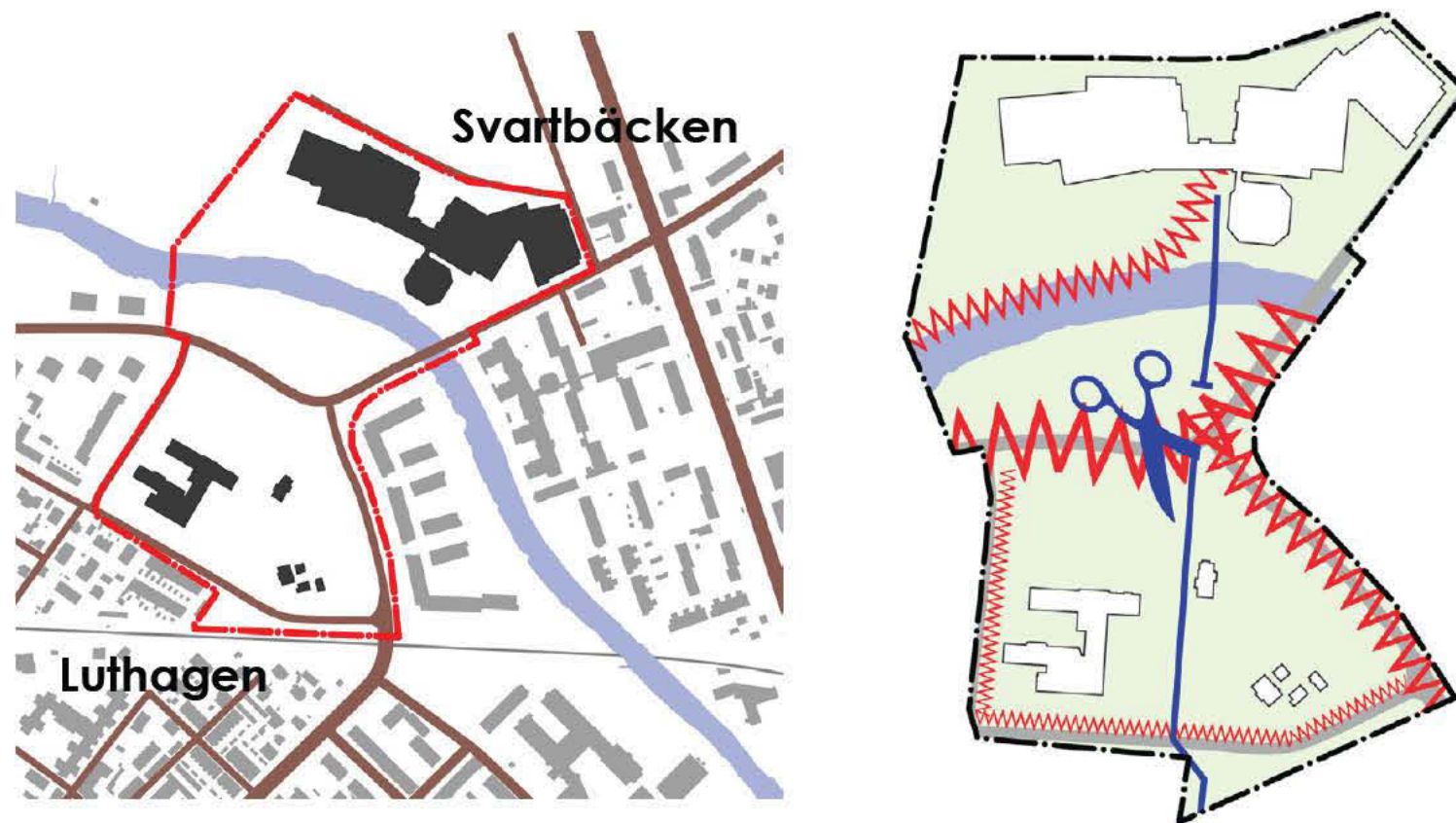
Alla tiders park!
Förslag för ny stadspark i Uppsala

Tim Andreageim 2012 03 09
LK0150 Studio - stadens offentliga rum

Uppsala expanderar kraftigt och är i stort behov av en ny stadspark i de norra stadsdelarna som kompletterar stadsträdgården i city.

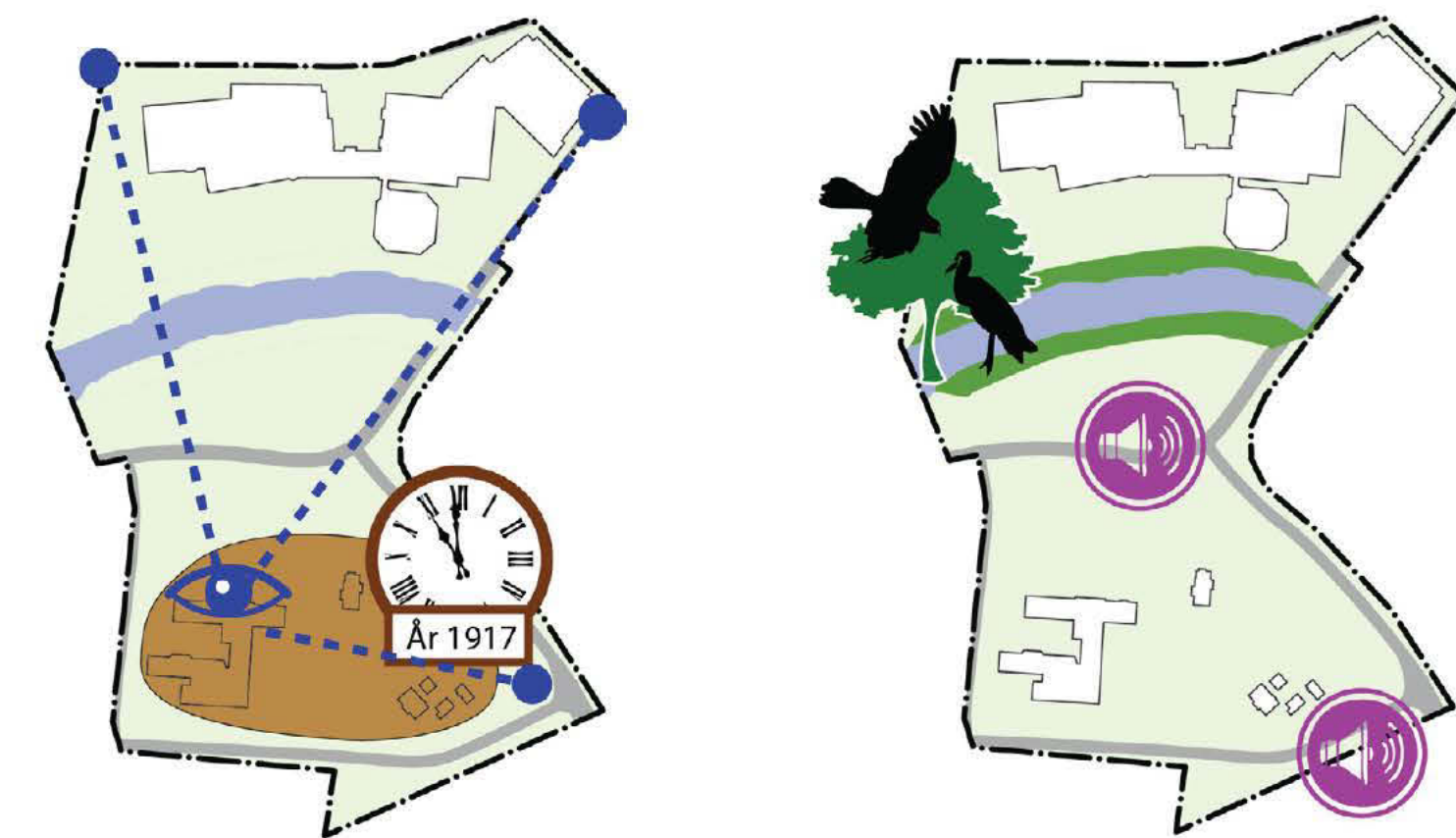
Med utgångspunkt från Uppsalas parkprogram och analyser av platsen är Alla tiders park! ett förslag på ny markanvändning. Fokus ligger i att skapa varierade och attraktiva målpunkter samt att ta hänsyn och värna om kvaliteter i parken. Kvaliteter som innefattar alla tidpunkter på året och dygnet.

Platsen idag - Analys

Området idag kan beskrivas som splittrat. Det ligger mellan stadsdelarna Svartbäcken och Luthagen men istället för att utgöra en knutpunkt saknas kopplingar både inom och genom platsen. Det finns flera delkaraktärer inom området som ej sammanhålls.

Vägarna och den trafik som skär mitt genom området klipper av **befintliga rörelsestråk** och bildar **barriärer**. Även tätbevuxna partier vid seminariedelen och längs åkanten skapar barriärer för både sikt och naturlig rörelse. Norra delen av fyrisån är även avskild från allmänheten och tar stor mark i anspråk.

Seminariedelen har en stark historisk koppling och **högt arkitektoniskt värde** både i byggnader och vegetation. Seminariet erbjuder också attraktiva **siklinjer** ifrån flera håll. Fyrisån och åkanten utgör ett betydelsefullt **ekologiskt** stråk. Inom området är **buller** påtagligt från väg och järnväg.

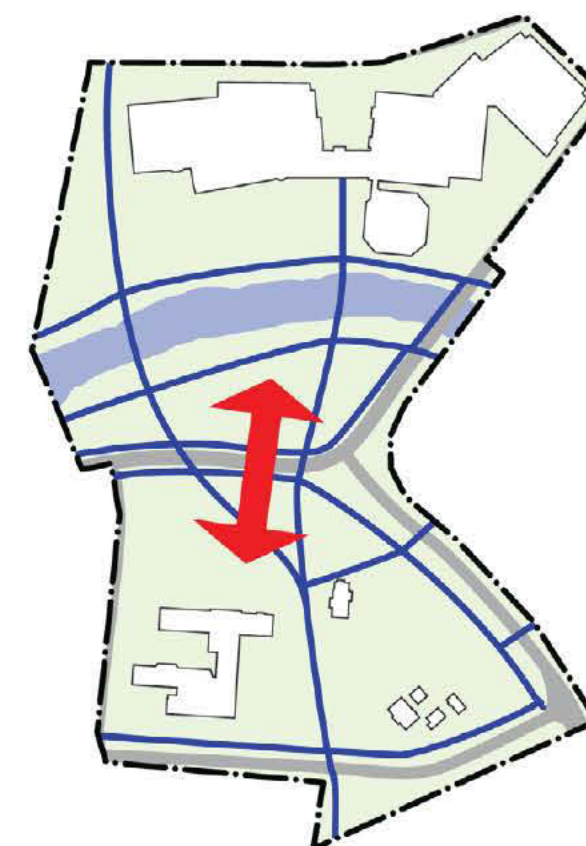

I förslaget tillförs parken flera intressanta målpunkter som aktiverar och ger kvaliteter över hela året och dygnet. En utebio intill seminariebyggnaden skapar folkliv på kvällen och på vintern utgör slänten en utmärkt pulkabacke.

Program - Förslag

Länka samman

I förslaget **länkas** området samman genom att barriärer avlägsnas. Bilvägen görs smalare och vegetation gallras. En hierarki i rörelsenätet och nya **stråk** gör det lättare att röra sig inom och genom området. Bullerskydd mot järnvägen tillkommer.

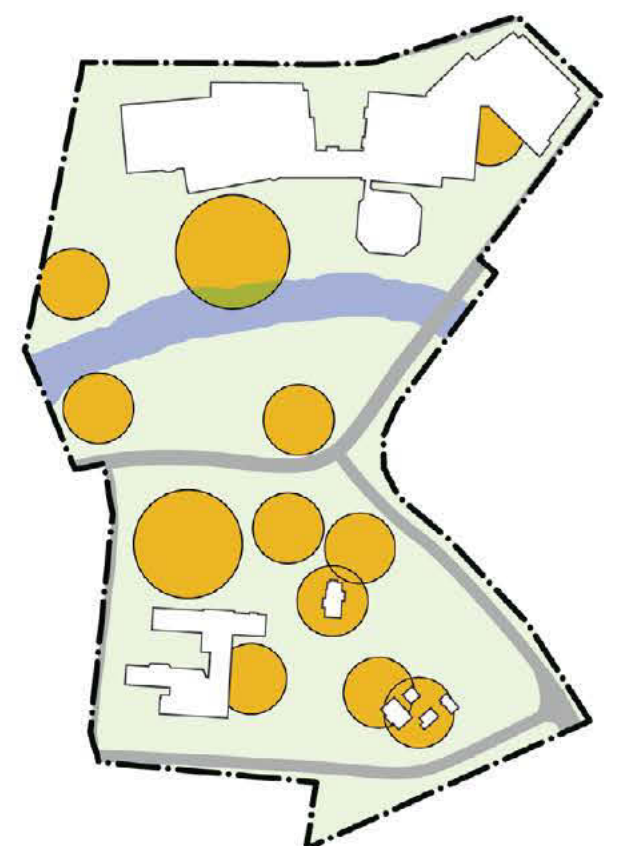
Utveckla värden

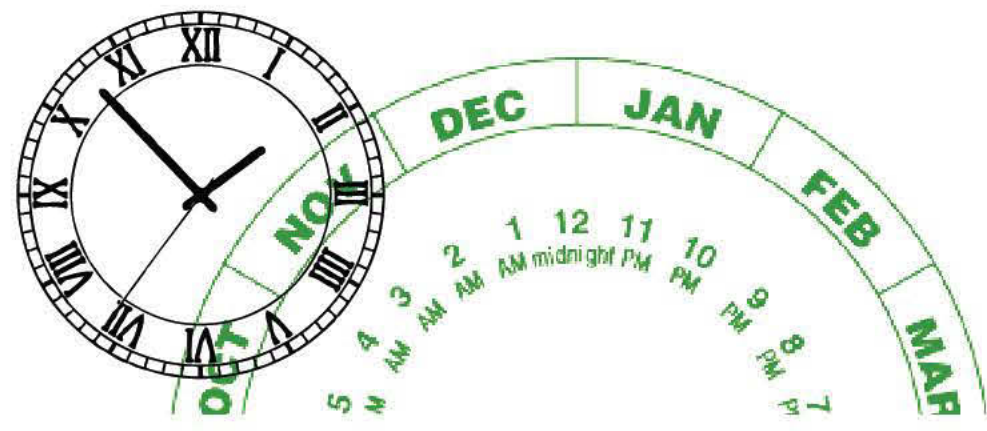
Platsens potential och värden tas tillvara. Hänsyn tas till seminariebyggnadernas **arkitektur** och viss **vegetation** bevaras både för dess historiska och ekologiska betydelse. Årums inverkan på den biologiska mångfalden tas även i beaktande. Med platsens läge nära det aktiverande fyrishov utnyttjas också potentialen för aktivitet i området.

Aktivera platsen

I förslaget underlättas nu spontana **aktiviteter** samtidigt som nya målpunkter tillförs platsen eller knyts till byggnaderna. Det skapas något attraktivt för alla åldersgrupper och intressen, både under hela året och hela dygnet. Kvaliteterna året om är viktigt, både för att skapa trygghet och en intresseväckande plats.

Koncept - Tid

Platsen är i grunden starkt präglad av tiden och olika epoker. Både av seminariets historia och de omgivande bostadsområdenas varierade arkitektur. Med tidens gång har området blivit uppdelat och kommit att få osammanhängande karaktärer. Genom att använda tidens dynamik som koncept blir tiden istället en viktig faktor som håller samman platsen.

Tiden kan representera rörelse och dynamik. I parken kommer det bland annat till uttryck genom stor variation i aktiviteter, växtynamik och belysning för att skapa kvaliteter alla tider under året och dygnet.

Med växtmaterial och vissa höjdförändringar genomsyras parken av ett formspråk som öppnar upp och bildar olika stora uterum. Det syns tydligt att tiden har sin gång och säsongen varierar. Parken kan grovt delas in i fyra delar som representerar årstiderna. Förutom det gemensamma formspråket händer det något extra i dessa delar under den aktuella årstiden. Landskapsarkitekturen blir en attraktion i sig genom blomning, dofter och aktiviteter som dynamiskt varierar och samspelar under året.

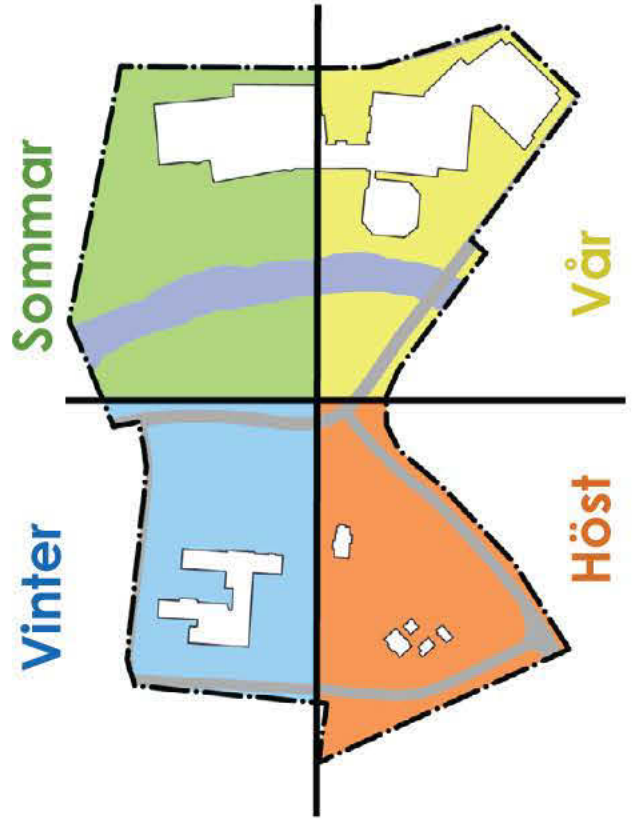
Många av parkens stråk såväl som de fyra delarna knyts ihop och möts nära parkens mitt, här finns också ett solur som både ger en attraktion och kan ses som en symbol för tiden.

Sommar

Den soliga söderslutningen intill fyrishov öppnas upp för allmänheten och fylls under sommarmånaderna av solbadande människor. Gammla som unga kan svalka sig i det vattenspel som ibland sprutar ut från fyrishovs befintliga utomhusbad. Badet avskiljs med växtmaterial som också bildar en förgrund till byggnaden. Då fyrishov är ett viktigt landmärke i Uppsala integreras det i parken utan att verksamheterna påverkas negativt. Fyrishovs utekiosk öppnas exempelvis åt båda sidor och blir tillgänglig för både allmänheten och anläggningens gäster. Den här delen länkar också ihop parken med de norra stadsdelarna och erbjuder en eventyta för exempelvis konserter. Växtmaterialet erbjuder väldoftande och dekorativ blomning.

Vinter

Här åker barnen pulka nedför slänten och leker både bland träd och fast lekutrustning. Ett givet utflyktsmål för hela familjen vintertid är att åka skridskor på den vattenspegel framför seminariet där den ståtliga nationalromantiska byggnaden fångas upp. De städsegröna inslagen i växtmaterialet och frost på de höga grässorterna ger här en extra attraktion till parken under vinterhalvåret.

Vår

Tulpanplanteringar, blommande körsbär och vackra magnolior i skyddade hörn gör den alltid så efterlängttade våren extra påtaglig här. När gruset just försvunnit från gatorna passar det utmärkt att ta skateboarden till den nya skateparken eller njuta av vårsolen i de skyddade söderlägena.

Höst

I den här delen av parken kan man fånga årets sista varma solstrålar från caféets uteservering. Samtidigt kan man titta på boulespelarna i en fond av höstblommande perenner och en färgexplosion bland buskar och träd. Hösttid är skördetid och det är fritt fram att plocka mogna äpplen. Infoskyltar med namnsorter återkopplar tillsammans med själva träden till seminarieparkens undervisande och historiska betydelse.

Årmmet erbjuder rekreation i sol och skugga. Med hänsyn till åns ekologiska betydelse behålls södersidan mer vildvuxen.

Under våren erbjuds här i parkens knypunkt en färgstark blomning som gör det trivsamt att passera igenom eller sitta i vårsolen.

När vattenspegeln framför seminariet blir is så skapas en skridsko-bana som bidrar till aktivitet och liv i parken under vinterhalvåret.

Hösten står för en färgexplosion i växtmaterialet. Utebelysningen bidrar till parkens kvaliteter och trygghet även kvällstid.

Parkens växter

Grundtanken med växtmaterialet är att hela parken innehåller växter som gör den intressant och trivsamt hela året. Utöver detta förstärks årstidernas dynamik och uttryck med material som ger stark karaktär och tillför något alldeles extra i de fyra delarna under respektive årstid.

Under våren möts besökaren av en färgexplosion från tidigblommande körsbär, forsythia och magnolia. Blomningstiden avlöses och förlängs med grupper av olika sorter av samma art, exempelvis olika sorters forsythia. Undervegetationen består av en mängd lökar som färgstarka tulpaner.

Sommaren bjuder på väldoftande syrénsorter, schersmin och kaprifol. Blomsterprakt, ett viktigt inslag från Uppsalas parkprogram, ges av perennplanteringar kring parkens mittersta knypunkt.

På hösten lyser parken upp av starkt färgade växter som ginnalalönn och aronia. Vid denna tid finns också mogen frukt från äppelträden. Senblommande perenner bidrar till dynamiken i planteringarna.

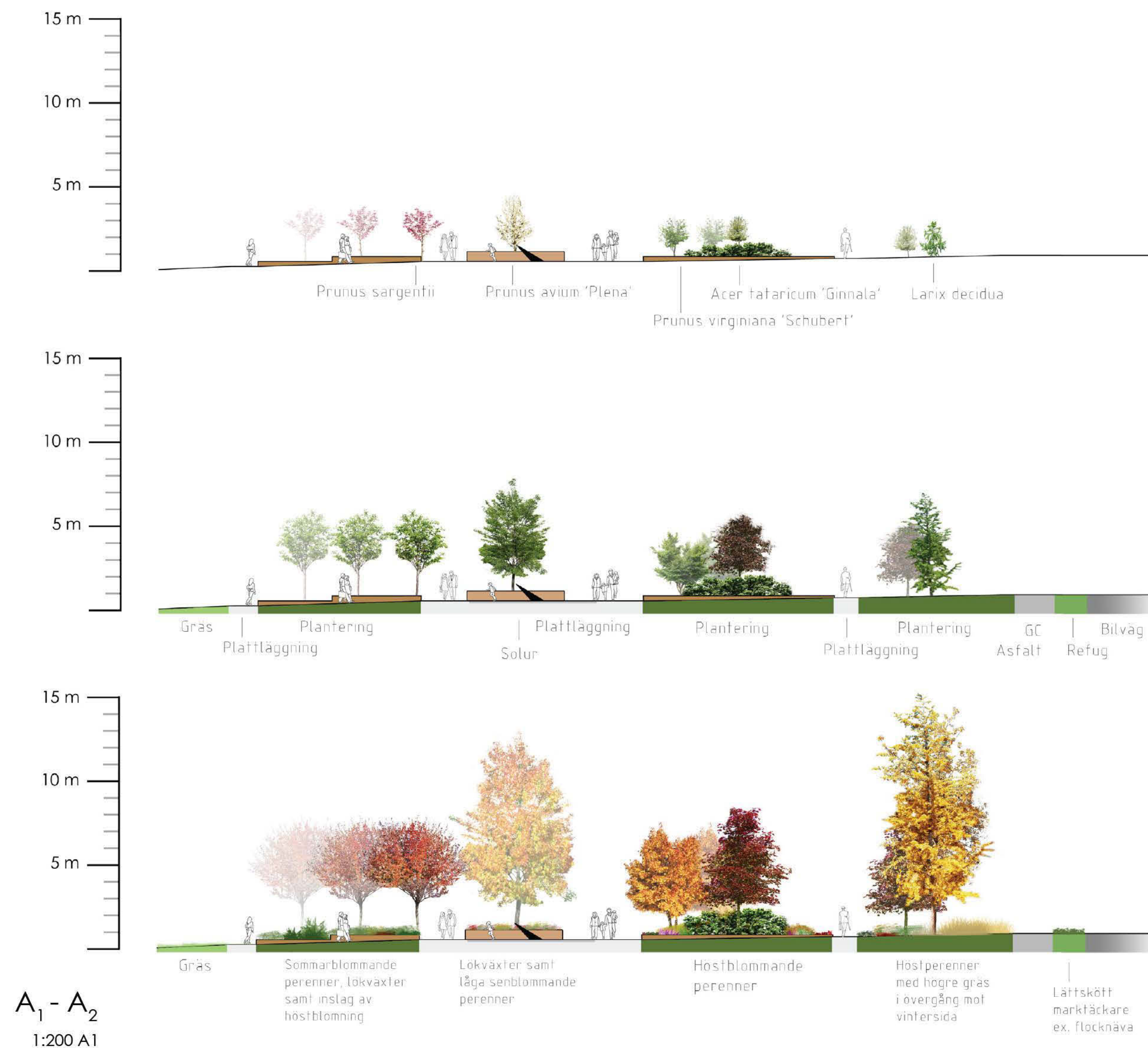
Vinterdelen innehåller träd och buskar med dekorativa

stammar som näverhagg och rysk kornell. Dessa kontrasterar mot mycket städsegrönt material och höga gräs för ett spännande uttryck även vintertid. Gräsplanteringarna skärmar även av bilvägen visuellt på båda sidor och minskar dess barriäreffekt samtidigt som siktlinjer norr mellan seminariet och fyrishov bibehålls.

I mötet mellan årstidsdelarna i parken förstärker materialet varandra och spelar tillsammans. Under vår och höst ger exempelvis bergskörbär både stark blomning respektive kraftig höstfärg. Lökplanteringenarna efterföljs av senblommande perenner. Lärk planteras som en övergång mellan vinterns granar och höstens färgprakt.

En del befintliga träd från exempelvis den gamla granplanteringen och storvuxna lindar bevaras. De bidrar till rumsbildande kvaliteter innan det nyplanterade materialet vuxit upp och de äldre träden har också en ekologisk betydelse för många djur.

Den södra delen av fyrisån bevaras mer naturlig för att gynna den biologiska mångfalden med å-växter som kaveldun, vass och svärdsilja.

Växtmaterial i urval - starka årstidskaraktärer

Vår	Sommar	Höst	Vinter
Vedartade växter Prunus sargentii Prunus avium 'Plena' Magnolia x loebneri 'Merill' Forsythia, olika sorter Amelanchier lamarckii	Vedartade växter Populus x simonii Syringa, olika sorter Philadelphus, olika sorter Spiraea cinerea 'Grefsheim' Lonicera caprifolium	Vedartade växter Larix decidua Acer tataricum ssp. ginnala Prunus virginiana 'Schubert' Malus x domestica Aronia melanocarpa 'glorie'E	Vedartade växter Picea abies Juniperus, olika sorter Prunus maacki Ligustrum vulgare v.italica Cornus alba
Perenner Tulpaner Scilla Bollviva Ungersk blåsippa Broklungört Vårkrage	Perenner Plymspirea Gul daglija Luktpon Praktrudbeckia Lupin Lavendel	Perenner Höstsilverax Röd rudbeckia Höstflox Blodalunrot Amerikanskt hönsbär Höstfunkia	Perenner Tuvrör Glansmiscantus Bergenia Vintergröna Julros Waldsteinia

Detaljutsnitt över parkens knypunkt

